

Omelija fil-Pellegrinaġġ Marjan tal-Azzjoni Kattolika, kif ukoll fl-okkażjoni ta' Jum ta' Talb min-Nisa Kattoliċi u l-Ftuħ tal-Kampanja favur Ambjent Moralment Nadif u b'Saħħtu

Santwarju Nazzjonali tal-Madonna Ta' Pinu

It-Tlieta 30 ta' April 2019

L-E.T. Mons. Mario Grech, Isqof ta' Għawdex

GĦALIEX INSARA MOXXI?

Hafna drabi nistaqsi kif preżenza daqshekk kbira ta' Nsara fis-soċjetà tagħna ma thalli ebda impatt, fis-sens li ma jidhirx li qed nagħtu sehemna biex ikun hawn soċjetà aktar umana. Għaliex l-Insara tagħna huma daqshekk moxxi – bihom u mingħajrhom xorta waħda? Dan il-fatt verament iħassibni, għax x'aktarx huwa sinjal li l-ħmira li suppost ittella' l-għagna tilfet il-qawwa tagħha.

Inhoss li waħda mir-raġunijiet għaliex il-Knisja lokali tinsab f'din il-qagħda hija għaliex it-twemmin Nisrani tagħna hafna drabi ma jitlaqx minn fuq għal isfel, imma minn isfel għal fuq. It-twemmin tagħna aktar huwa frott ta' kalkoli umani milli att ta' fiduċja f'Alla li kellemla dwaru Ġesù Kristu. Għalkemm il-fus tar-religjon Nisranija huwa Kristu, l-Iben ta' Alla li sar bniedem, u kolloxx jitlaq minnu, hemm ir-riskju li r-religjon tagħna għamilnieha "ħolqien" tagħna l-bnedmin, fejn l-element uman jisboq u joħnoq l-element divin. Meta nirrendu r-religjon ritwal, kultura, tradizzjoni, passatemp u storja, inkunu niżvojtawha mill-essenza tagħha. Hija tassew ħasra li fostna hawn min mohħu fl-imġhoddi religjuż tagħna u bħal donnu t-twemmin sar jikkonsisti skont kemm wiehed jiftaħar u jikkonserva l-passat. Huwa minnu li għandna storja gloriuża, imma dak iż-żmien għadda u mar, u aktar milli nitfgħu l-ħarsa lura, għandna bżonn nifthu għajnejna għall-preżent. Għax jekk il-preżent ma jkunx imdakkar bil-fidi, il-komunità ekkleżjali żgur mhix tikteb storja ta' gieh.

Nibza' li fil-każ tagħna ma humiex ftit dawk l-Insara li jistgħu jxiddu l-libsa religjuża ta' Nikodemu. Dan Nikodemu mhux biss kien raġel kult, imma religjuż biċ-ċertifikat, tant li kien imlaħħaq u influwenti sew fis-Sinedriu. Għalkemm lil Kristu jgħidlu: "Rabbi, ahna nafu li inti Mgħalliem mibgħut minn Alla" (Ġw 3:2), kellu diffikultà kbira biex jifhmu. Fil-fatt, meta Ġesù qallu li "jekk wiehed ma jitwelidx mill-gholi, ma jistax jara s-Saltna ta' Alla", Nikodemu ma fehem xejn. U bir-raġun, għax fil-każ ta' Nikodemu r-religjon kienet titlaq minn isfel għal fuq. Il-Fariżej tant kienu ħolqu preċetti u regolamenti illi għabuha li mhux Alla li jsalva, imma l-bniedem isalva bil-ħila tiegħu u bl-għemejjel tiegħu. Mhux ta' b'xejn li Ġesù jgħidilhom: "Ħażin għalikom intom il-kittieba u l-Fariżej, uċuħ b'ohra, intom tagħlqu s-Saltna tas-Smewwiet għall-bnedmin u la intom ma tidhlu fiha u lanqas thallu lil haddiehor li jkun irid jidhlo" (Mt 23:13). Bħal shabu l-Fariżej, Nikodemu kien "religjuż" żmanġat u l-mankament religjuż li kellu ma ħalliehx jinfetħ għal Alla. Nikodemu kien spiritwalment ipparalizzat.

Ninnotaw li Nikodemu ma jittkellimx f'ismu imma f'isem il-kotra: "Ahna nafu li inti Mgħalliem mibgħut minn Alla". Dan ifisser li dan ir-raġel ma kienx kapaċi jieqaf fuq saqajh waħdu, imma ried is-sapport tal-massa. Għażel li jintilef u jinheba fil-folla – forsi kien jaqbilla biex "ma jħallasx dazju" – biex ma jerfax ir-responsabbiltà ta' twemminu. Kien bla identità u bla personalità. Għalkemm kien jgħodd bħala membru fi hdan il-poplu Lhudi, Nikodemu baqa' ma għamilx il-passaġġ minn fidi tal-massa għal fidi personali. Twieled f'ambjent religjuż, mexxa mal-kurrent u baqa' ma ħax id-deċiżjoni biex seta' jgħid "jien naf". It-twemmin tiegħu kien patrimonju religjuż li wiret mingħajr ma għamlu tiegħu personali.

Bhal dan għandna hafna! Imma kif jgħid il-ħassieb Paul Claudel, “wiehed jifhem il-Kristjaneżmu biss meta jiltaqa’ ma’ Kristu wiċċ imb wiċċ”, fis-sens li wiehed jiltaqa’ ma’ Ġesù b’mod dirett mingħajr ebda medjazzjoni jew prokura.

Huwa għalhekk li Ġesù jgħid lil Nikodemu: “La tistagħgibx jekk jien għidtlek li jeħtigilkom titwiieldu minn fuq”, fis-sens li ma nistgħux inserrhu fuqna nfusna, imma għandna bżonn nistrieħu fuq Alla. Reliġjon mingħajr Alla ma ssahħanx. Huwa ingann kbir jekk il-bniedem jahseb li jista’ jimxi wahdu, bil-ħiliet naturali tiegħu, bil-kalkoli umani tiegħu, bil-mod kif tirraġuna d-dinja indipendentement minn Alla. Huwa ingannat ukoll il-bniedem reliġjuż li jahseb li jista’ jkampa bis-saħħa biss tat-tradizzjonijiet reliġjużi tiegħu. Il-bniedem la jista’ jsib l-identità tiegħu u lanqas jista’ jipprogetta ħajtu jekk Alla ma jkunx il-fundament tiegħu. U meta ħajjitna tkun diżordinata għax bla fundament, kif nistgħu nġinu lil haddieħor jorganizza l-ħajja tiegħu?

Hemm xebh bejn id-djalogu li jgħaddi bejn Nikodemu u Kristu u dak li seħħ f’Nazaret bejn Marija u l-aṅġlu Gabrijel. Kif Nikodemu jistaqsi: “Kif jista’ jkun dan (li wiehed jitwieled mill-ġholi)”, meta l-aṅġlu jgħarraf lil Marija li kienet ser tnissel fil-ġuf u jkollha iben u ssemmin Ġesù (Lq 1:31), Marija staqsiet: “Kif ikun dan ladarba ma nagħrafx raġel?”. Quddiem il-proposta ta’ Alla, Marija tara biss soluzzjoni umana (il-koperazzjoni ta’ raġel); imma l-aṅġlu jwiegħiha: “Il-qawwa tal-Ġholi tixhet id-dell tagħha fuqek. U għalhekk dak li jitwieled minnek ikun qaddis u jissejjaħ Bin Alla”. Hekk ukoll fil-proposta li Ġesù jagħmel lil Nikodemu, dak li l-bniedem ma jistax jagħmel wahdu, jagħmlu bl-għajnuna tal-Ispirtu: “Dak li jitwieled mill-ġisem huwa ġisem; u dak li jitwieled mill-Ispirtu hu spirtu... Ir-riħ fejn irid jonfoħ; tisma’ hossu imma ma tafx minn fejn hu ġej jew fejn hu sejjer. Hekk jiġri minn kull min jitwieled mill-Ispirtu”. Dak li l-bniedem johloq, sabih kemm hu sabih, huwa dejjem limitat u finit. Kien bil-qawwa tal-Ispirtu fil-ġuf verġni ta’ Marija li jtnissel Kristu; hu biss bil-qawwa tal-Ispirtu s-Santu li l-bniedem jista’ jkun il-bniedem maħluq skont ix-xbieha ta’ Alla. Il-bniedem wahdu (anki min hu formalment mgħammed) sajjem minn Alla, mhux kapaċi jikkonserva u jħares kemm l-istess dinjità tiegħu u kemm dik tal-oħrajn. Ir-raġuni stess tikkonfermalna dan, imma kif jistqarr wiehed awtur, il-mod kif jahseb Nikodemu, bniedem intelligenti, jikxef kif “ir-razzjonalizmu jeqred ir-raġuni”. Imma spiss jiġri li r-raġuni ssalva l-fidi u l-fidi ssalva r-raġuni!

Ħafna drabi aħna nibzghu nsejhu lill-Ispirtu s-Santu għaliex jaf jissorprendina u jharbtilha l-iskemi u d-drawwiet tagħna. Ġesù jxebbah l-Ispirtu mar-riħ: “Ir-riħ fejn irid jonfoħ; tisma’ hossu imma ma tafx minn fejn hu ġej jew fejn hu sejjer”. Dan ifisser li min huwa lest li jinfetaħ biex l-Ispirtu jidhol fih, huwa lest li jitlef il-kontroll fuq ħajtu biex imbagħad jimxi skont it-tnebbiħ kreattiv tal-Ispirtu li jsuqna lejn identità ġdida. L-Ispirtu jaf iħawwadna lilna li drajna bih magħluq fil-“gaġġa tad-deheb” magħmula mil-liġijiet u konvinti li ma fadallu xejn x’jgħidilna għax qalilna dak kollu li kellu jgħidilna! Bhal Nikodemu aħna għandna l-pretenzjoni li nafu kollox! Ħafna drabi aħna xekkilha l-libertà tal-Ispirtu – imbrigajnieh biex nikkontrollawh! Imma jekk inħalluh liberu biex jimraħ u nagħtuh widen, l-Ispirtu kapaċi jikkomunikalna verità inedita – verità li ebda widna qatt ma semgħet – għax hu għandu kelma personalment għalina. It-tnebbiħ tal-Ispirtu qatt ma huwa repetizzjoni, għaldaqstant joffrilna identità personali unika. Alla ma joholqniex *f’serje* billi jagħmilna *kopja* ta’ haddieħor, lanqas ta’ xi qaddis/a, imma kulhadd fl-unicità irrepetibbli tiegħu. L-Ispirtu ma jegħjiex jofoħ sakemm nifthulu l-qluġh biex jimliehom bl-enerġija. Għalhekk, tibzax tkun originali fil-mod kif tgħix id-dixxipulat tiegħek wara Kristu fid-dinja tal-lum.

Hija din ir-relazzjoni mal-Ispirtu s-Santu li tagħtina l-ħila biex fil-Knisja u fid-dinja tal-lum nitkellmu b'*parresia*, fis-sens li nitkellmu bil-miftuħ dwar dak li aħna bħala Kristjani aħna konvinti minnu, anki jekk ikollna nħallsu prezz. L-urġenza ta' dan l-atteggjament illum tinħass aktar meta wieħed iqis li fis-soċjetà tagħna ma humiex f'tit dawk li jibqgħu lura milli jtkellmu minħabba l-omertà. Din ix-xorta ta' preżenza tal-Insara fid-dinja tal-lum tagħmel differenza.